

پاسخ‌نامه

نظام قدیم انسانی

(۱۵ فروردین ماه ۱۳۹۹)

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف مام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ - بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف مام) ۶۶۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

پدید آورندگان آزمون

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستاران علمی
زبان و ادبیات فارسی	محمدجواد قورچیان	محمدجواد قورچیان	محسن اصغری
دین و زندگی	محمد رضایی بقا	محمد رضایی بقا	سکینه گلشنی، محمد آقاصالح، محمدابراهیم مازنی
زبان انگلیسی	نسترن راستگو	نسترن راستگو	محدثه مرآتی، آناهیتا اصغری
ریاضی پایه (سال چهارم)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	فاطمه فهیمیان، مهدی ملازمضانی
ادبیات اختصاصی	فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	فرهاد علی نژاد، حمید محدثی	مرتضی منشاری
عربی اختصاصی	محمدصادق محسنی	محمدصادق محسنی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	محمدابراهیم مازنی
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایگی	محمدعلی خطیبی بایگی	کامران اله مرادی
علوم اجتماعی	محمدابراهیم مازنی	محمدابراهیم مازنی	آفرین ساجدی
فلسفه سال چهارم	کیمیا طهماسبی	کیمیا طهماسبی	فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	سیدمحمدعلی مرتضوی (اختصاصی)، فاطمه منصورخاکی (عمومی)
مسئول دفترچه	آفرین ساجدی (اختصاصی)، فرهاد حسین پوری (عمومی)
گروه مستندسازی	مدیر: فاطمه رسولی نسب، مسئول دفترچه: لیلا ایزدی
حروفچین و صفحه آرا	لیلا عظیمی (اختصاصی)، فاطمه عظیمی (عمومی)
ناظر چاپ	سوران نعیمی

ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی

۱- بارقه: پرتو، جلوه / مقهور: مغلوب، شکست‌خورده / چغز: قورباغه

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، ترکیبی)

۲- (اسماعیل تشییعی)

معنای صحیح لغات:

گزینۀ «۲»: پای‌مردی: خواهشگری، میانجی‌گری، شفاعت

گزینۀ «۳»: دیده‌ور: بینا، آگاه

گزینۀ «۴»: ثنا: حمد، شکر و سپاس

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، لغت، ترکیبی)

۳- (شفیق افخمی ستوره)

املائی صحیح کلمات عبارت‌اند از: وقاحت: بی‌شرمی / می‌گذارد: رها می‌کند / غربت: دور از وطن بودن نه نزدیکی.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، ترکیبی)

۴- (ممدیوادر قوربیان)

شکل صحیح املائی سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۱»: مسطور ← مستور، مستور ← مسطور

گزینۀ «۲»: فراغ ← فراق

گزینۀ «۳»: خار ← خوار

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، املا، ترکیبی)

۵- (ممدیوادر قوربیان)

گزینۀ «۴» موارد گفته شده در مورد منطق الطیر و مثنوی کاملاً صحیح است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: امیر خسرو دهلوی مقلد منظومه است، نه بیدل دهلوی.

گزینۀ «۲»: نثر کتاب کشف‌المحجوب ساده و روان است.

گزینۀ «۳»: داستان‌های عاشقانه را با شعر نمایشی در اروپا می‌توان برابر دانست.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۶- (مسین پرهیزگار - سبزواری)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۲»: صحیفه سجادیه: ترجمه جواد فاضل است.

گزینۀ «۳»: شرح زندگانی من: از عبدالله مستوفی است.

گزینۀ «۴»: حیات یحیی: اثر یحیی دولت‌آبادی است.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، تاریخ ادبیات، ترکیبی)

۷- (مسین پرهیزگار - سبزواری)

طوفانی بودن طالع: استعاره / (دست و هست) و (طوفانی و طولانی): جناس / اقیانوس وصل: تشبیه / وصل و هجران: تضاد

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)

۸- (حسن وسکری - ساری)

در بیت گزینۀ «۴»، فقط «تضاد» بین «شب و روز» به کار رفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۱»: مجاز: «سینه» مجاز از «دل» / ایهام: درگیر: ۱- اثر کند ۲- شعله‌ور گرداند

گزینۀ «۲»: مجاز: چمن ← باغ / «شکر، شیرین» - «نهال، نبات، چمن»

گزینۀ «۳»: استعاره: گوهرفشان ← اشک‌بار / اغراق: دریای خون، نشانه اغراق در گریستن است.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)

۹- (ممدیوادر قوربیان)

استعاره: بیت ب: روشن بودن سخن ← سخن به روزی تشبیه شده که از ویژگی‌های آن روشن بودن است (دقت کنید که آرایه حس‌آمیزی، می‌تواند منجر به آرایه استعاره شود).

ایهام: بیت الف: خدا هست در اندیشه ما: ۱- خداوند به ما فکر می‌کند. ۲- ما به خداوند فکر می‌کنیم (با توجه به آیه «لا یذکر الله تطمئن القلوب» این معنا نیز پذیرفتنی است). [در حقیقت دومعنایی بودن فعل «است»، (وجود داشتن، بودن) منجر به آرایه ایهام شده است.]

تشبیه: بیت د: چون بیت اسلوب معادله دارد، پس تشبیه نیز دارد (دقت کنید، به علت وجود اختلاف نظر در مورد تشبیه بودن یا نبودن اسلوب معادله، ابتدا اسلوب معادله را تشبیه نگیرید، اگر تست قابل حل نبود، اسلوب معادله را تشبیه بگیرید).

واج‌آرایی: بیت ج: تکرار صامت «ب» و مصوت «-»

نکته مهم درسی

با توجه به واژه «همه» در بیت ج، معنی عندلیب برای «هزار» پذیرفتنی نیست، ولی «هزار» در معنای عندلیب با (بلبل، باغ، نغمه و ترانه) مراعات نظیر دارد، لذا این بیت آرایه ایهام تناسب دارد و نه ایهام.

توجه کنید که این سؤال به علت آشنا شدن شما عزیزان، با نوعی دیدگاه در بحث آرایه‌های ادبی طرح شد و در آزمون قرار گرفت.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، آرایه، ترکیبی)

۱۰- (مسین پرهیزگار - سبزواری)

در این بیت به معنای «تا زمانی که» و در سایر ابیات به معنای «از زمانی که» به کار رفته است.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)

۱۱- (الهام ممدری)

«آینه» نهاد / «پرتو» مفعول / «رسوا» مسند / «می‌کند» فعل

مصراع: «دل روشن» نهاد / «تو» مفعول / «نهان از دیده‌ها» مسند / سازد «فعل اسنادی»

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)

۱۲- (مسین خدایی - شیراز)

به ترتیب:

«آن» صفت مضاف‌الیه / «راستین» صفت مضاف‌الیه / «آن» صفت مضاف‌الیه / «پلید» صفت مضاف‌الیه / «آن» صفت مضاف‌الیه / «بی‌فریاد» صفت مضاف‌الیه

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)

۱۳- (مریم شمیرانی)

«ما» متمم (چو ماه روی تو جمال را به ما بنماید).

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۲»: مضاف‌الیه (عشق گریبان ما به دست کسی نداد)

گزینۀ «۳»: مضاف‌الیه (دهان ما ز شکوه روزی پر است)

گزینۀ «۴»: مضاف‌الیه (غم و اندوه ما ز باده بیشتر شد)

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، زبان فارسی، ترکیبی)

۱۴- (اسماعیل کنیه‌ای)

گزینۀ «۱» بیان می‌کند که عشق سراسر وجود معشوق را فرا گرفته است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینۀ «۲»: عشق‌ورزی عاشق و ندیدن عیب‌های معشوق

گزینۀ «۳»: عاشق از عیب معشوق خبری نمی‌یابد و در وجود او عیبی نمی‌بیند.

گزینۀ «۴»: برای درک جمال معشوق فقط از دیدگاه عاشق (سعدی) باید به معشوق نگریست.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۶)

۱۵- (اسماعیل تشییعی)

مفهوم بیت سؤال و بیت‌های «الف، ب و ج»: «بدی جای خوبی را گرفته» یا «فرومایگان برجای بزرگان»

مفهوم بیت «د»: «بدی ماندگار نیست، پس نگران نباش.»

مفهوم بیت «ه»: «زشتی و پستی نمی‌تواند جای ارزش‌ها را پر کند.»

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۱۵)

(مقدم رضایی بقا)

۲۴- اگر قرار باشد همه فقط خواسته‌ها و تمایلات دنیوی خود را دنبال کنند و تنها منافع خود را محور فعالیت‌های اجتماعی قرار دهند (خودخواهی) و اهل ایثار و تعاون و خیر رساندن به دیگران نباشند، تفرقه و تضاد جامعه را فرا می‌گیرد و امکان رشد و تعالی از بین می‌رود.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۵)

(مرتضی ممسنی کبیر)

۲۵- دو دسته شدن مردم در برابر دعوت انبیا ← امداد باطل پیشگی و عناد با حق ← املاء و امهال فراهم کردن لوازم و امکانات رسیدن به خواسته‌ها ← امداد آیه «و لا یحسبن الذین کفروا انما نملی لهم...» ← املاء و امهال (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه‌های ۵۶، ۵۹ و ۶۰)

(مقدم رضایی بقا)

۲۶- انسان موحد به میزانی که در جهت خدا پیش می‌رود، امیال و غرایز خود را تنظیم و کنترل می‌نماید و گرایش‌های برتر در رفتار او ظهور بیشتری می‌یابد. این بیان، ترسیم‌گر بعد فردی توحید عبادی است که در آیه «وَمَنْ يُسَلِّمْ وَجْهَهُ إِلَى اللَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدِ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ: هر کس خود را تسلیم خدا کند و نیکوکار باشد، قطعاً به ریسمان استواری چنگ زده است.» بیان شده است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه‌های ۲۲ و ۲۴)

(سیرهای هاشمی)

۲۷- نقشه جهان ← قدر الهی ← «لا الشمس ینبغی لیا ان تدرک القمر» اجرا و پیاده کردن ← قضای الهی ← «هو الذی یحیی و یمیت فاذا قضی امرأ» (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۳ و ۴۸)

(مرتضی ممسنی کبیر)

۲۸- بیت مذکور، بیانگر افزایش معرفت نسبت به خداوند، از راه‌های تقویت اخلاص است. لازمه افزایش معرفت به خدا، تفکر در آیات و نشانه‌های الهی است که در حدیث نبوی «تفکروا فی کل شیء و لا تفکروا فی ذات الله» مورد تأکید قرار گرفته است. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱ و ۴، صفحه‌های ۹ و ۳۵)

(مقدم رضایی بقا)

۲۹- زرق و برق و زینت دنیا و لذات و شهوات چنان در دل انسان‌های امروزی فروزی یافته که جایی برای خلوت انس با خدا و درک معنویت نیایش با پروردگار باقی نگذاشته است. گویی هوی و هوس و آنچه و آن‌کس که انسان‌های امروزی را به هوس‌هایشان می‌رساند، بت و معبودشان شده و آن‌ها را می‌پرستند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۲۷)

(مقدم رضایی بقا)

۳۰- توحید در ربوبیت، بدان معنا نیست که موجودات (به‌خصوص انسان) قدرت تدبیر ندارند؛ باغبانی که زحمت می‌کشد و به پرورش درختان اقدام می‌کند، رشد این درختان نتیجه تدبیر اوست. بلکه، توحید در ربوبیت بدین معناست که این باغبان و تدبیرش، همه از آن خدا و تحت تدبیر اویند (در طول تدبیر الهی است). باغبان وقتی خود را با دیگران، یعنی کسانی که در کشت دخالت نداشته‌اند، مقایسه می‌کند، می‌بیند که این زراعت کار خودش است، اما وقتی رابطه خود را با خدا بررسی می‌کند، می‌بیند که هم خودش و هم نیرو و توانش از آن خداست و هم درخت و گیاه بر اساس استعداد خدادادی رشد کرده و محصول داده است. مفهوم ربوبیت الهی نیز در آیه «إِنَّ اللَّهَ رَبُّكُمْ وَرَبُّكُمْ...» نهفته است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، ۲، ۵، و صفحه‌های ۱۷، ۲۲، ۵۰ و ۵۱)

(امین اسیران پور)

۳۱- خداوند سنت و قانون خود را بر این قرار داده که هر کس هر کدام از دو راه لجاجت و ایستادگی در برابر حق یا پذیرش هدایت الهی را برگزیند، بتواند از همین امکاناتی که خدا در اختیارش قرار داده استفاده کند و در مسیری که انتخاب کرده به پیش برود که آیه شریفه «كُلًّا نُمِدُّ هُوَآءًا وَ هُوَآءًا مِّنْ عَطَاٍ...» ناظر بر همین مفهوم است. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

(اسماعیل کنبه‌ای)

۱۶- مفهوم مشترک بیت سؤال و گزینه «۲»: همراه بودن لذت‌ها و سختی‌های دنیا است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: تأثیر همنشین بد

گزینه «۲»: فروتنی و خاکساری، لازمه وصال است.

گزینه «۴»: تواضع و فروتنی، دشمنی‌ها را از بین می‌برد.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۶)

(سعید کنج‌پیش‌زمانی)

۱۷- مفهوم بیت صورت سؤال و گزینه‌های «۱، ۲ و ۴» همگی به این اشاره دارند که فراموش کردن معشوق، برای عاشق محال است، در حالی که در گزینه «۳» گفته شده که یار، عاشق کش است و کشتگان بسیاری را به خاطر دارد.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳۱)

(مهمربوار قوریان)

۱۸- مفهوم مشترک ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» بی‌پایان بودن راه عشق است، در حالی که گزینه «۲» می‌گوید که حال عاشق را فقط عاشق می‌فهمد.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۲۵)

(مهردی آسمی - تبریز)

۱۹- اشاره دارد به این که جسم مادی توان دیدن روح را ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: جان از عالم بالا و جسم از عالم خاک است و هر کدام به اصل خویش باز می‌گردد.

گزینه «۳»: جسم از روح ارزش می‌یابد و جسم بی‌روح مثل نی، بی‌ثمر است.

گزینه «۴»: جدایی جسم‌ها آسان است ولی جدایی روح‌ها از هم بلاست.

(ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۳)

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

۲۰- مفهوم عبارت سؤال و گزینه «۲»، «بی‌توجهی به سختی‌های دنیایی و امیدوارانه زندگی کردن» است. (ادبیات فارسی پیش‌دانشگاهی، مفهوم، صفحه ۵۹)

دین و زندگی پیش‌دانشگاهی

(مقدم رضایی بقا)

۲۱- این‌که ویژگی اختیار در انسان، یک تقدیر الهی است و کسی نمی‌تواند از اختیار خود بگریزد، مصداقی از این نکته است که خروج از تقدیرات الهی (امور مقدر به تقدیر الهی) ناممکن است و تقدیرات جهان، استوار و تخلف‌ناپذیرند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۵۱ و ۵۲)

(مقدم رضایی بقا)

۲۲- از آن‌جا که خداوند، تنها مالک جهان است (توحید در مالکیت)، تنها ولی و سرپرست جهان نیز هست (توحید در ولایت).

پس علیت ولایت الهی که در آیه «ما لَهم مِّن دُونِهِ مِّن وَّلِيٍّ» تأکید شده است، مالکیت است که در آیه «وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ» آمده است. توحید در ولایت به عنوان نتیجه حاصله، به معنای اعتقاد به حق تصرف و تغییر به‌طور انحصاری برای خداست.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۲، صفحه‌های ۱۵ و ۱۷)

(مقدم رضایی بقا)

۲۳- طبق آیه شریفه «أَلَمْ يَعِدْ إِلَیْكُمْ يَا بَنِي آدَمَ أَنْ لَا تَعْبُدُوا الشَّيْطَانَ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ وَ أَنْ عَبُدُونِي هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ: ای فرزندان آدم، آیا از شما پیمان نگرفته بودم که شیطان را نپرستید که او دشمن آشکار شماست؟ و این‌که مرا بپرستید [که] این راه مستقیم است؟» پیمانی که خداوند از انسان در نهاد و فطرتش اخذ کرده است، نپرستیدن شیطان و پرستش خالصانه خدای یگانه است که راه درست زندگی است. (دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه‌های ۳۱ و ۳۲)

(ممد رضا، بقا)

۳۹- خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه، ذهن ما نمی‌تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید. (دلیل نادرستی گزینه‌های ۱ و ۲)، طبق حدیث نبوی «تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ»، با تفکر درباره مخلوقات خدا می‌توانیم به وجود خدا به عنوان آفریدگار جهان پی ببریم.

اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست که در نگاه نخست مشکل به نظر می‌آید، اما هدفی قابل دسترس است، به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه ۹)

(ممد رضا، بقا)

۴۰- حسن فعلی بدین معناست که کار به درستی و به همان صورت که خداوند فرمان داده است، انجام شود.

ریا در مقابل اخلاص قرار دارد. پس ریاکاری، معادل فقدان حسن فاعلی است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۳، صفحه ۳۳)

زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی

(مسن کرد افشاری)

۴۱- ترجمه جمله: «آن‌ها مطمئن می‌دانستند که وظیفه آن‌ها خیلی سخت بود، زیرا دو تلاش قبلی ناکام مانده بود.»

نکته مهم درسی

دو جمله مفهوم علت و معلول دارد. جمله اول معلول و دومی علت است و چون در انتهای جمله دوم فعل وجود دارد، به دلیل حرف اضافه "of" در گزینه «۲» این گزینه نیز حذف می‌شود پس تنها گزینه «۱» مناسب جای خالی می‌باشد. (گرامر)

(ممد رضا سالاریان)

۴۲- ترجمه جمله: «اتاق جلسات به‌گونه‌ای طراحی شده است که می‌توان صدای همه را بدون استفاده از میکروفون شنید.»

نکته مهم درسی

به ساختار "that" + اسم + "such + (a/an)" توجه کنید. البته "that" در این جمله حذف شده است. (گرامر)

(مسن کرد افشاری)

۴۳- ترجمه جمله: «رئیس‌جمهور قبل از شروع کنفرانس خبری، سخنان خود را با اطمینان بالا آگاهانه منتشر کرد.»

(۱) باعث شدن
(۲) زنده ماندن
(۳) منتشر کردن
(۴) ثبت کردن
(واژگان)

(مسن کرد افشاری)

۴۴- ترجمه جمله: «آن راننده عصبی حرکات بی‌ادبانه‌ای در مسیر رانندگان دیگر انجام داد و با صدای بلند سر آن‌ها داد کشید.»

(۱) وضعیت
(۲) ایما و اشاره، حالت، حرکت
(۳) آینده
(۴) موضع
(واژگان)

(ممد رضا سالاریان)

۴۵- ترجمه جمله: «یک درس بزرگ از آن دکتر این است که نه تنها با ورزش هورمون‌های شما به‌طور مؤثری عمل می‌کنند، بلکه همچنین شما قادر خواهید بود خطر [ابتلا به] بیماری‌تان را کم کنید.»

(۱) به‌طور محکم
(۲) به‌طور مؤثر
(۳) به‌طور خاص
(۴) به‌طور بد
(واژگان)

(شهرار ممبویی)

۴۶- ترجمه جمله: «بسیاری از تابلوهای نقاشی معروف و ارزشمند جهان به دلیل مسائل امنیتی توسط شیشه‌های ضخیم خاصی در موزه لوور محافظت می‌شوند.»

(۱) نتیجه
(۲) طراحی، طرح
(۳) ارزش
(۴) مسئله، موضوع
(واژگان)

(ممد رضا، بقا)

۳۲- طبق آیه «أَحْسِبِ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا آمَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ: آیا مردم می‌پندارند رها می‌شوند؛ همین که گویند ایمان آوردیم، و آزمایش نمی‌شوند؟»، پندار آزمایش نشدن مؤمنان، نادرست است.

طبق عبارت قرآنی «إِنَّمَا تُمَلَى لَهُم لِيَزَادُوا إِثْمًا وَ لَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ»: فقط به این خاطر به آنان مهلت می‌دهیم که بر گناهان خود بیفزایند، در حالی که عذابی خوارکننده برای آنان است. «عذاب خوارکننده، نتیجه نامبارک افزایش گناهان است، نه صرفاً مهلت دادن.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۶)

(فیروز نجف‌نژاد - تبریز)

۳۳- یکی از مصادیق بندگی: «عِبُدُونِي» قیام برای خداست: «أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ».

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه ۳۱)

(وفیره کاغذی)

۳۴- آیه شریفه «إِنَّا هَدَيْنَا السَّبِيلَ...» بیانگر وجود اختیار در انسان است، یعنی ما در تعیین سرنوشت خود اختیار داریم و می‌توانیم از نوعی قضا و قدر الهی به نوع دیگری از قضا و قدر الهی پناه ببریم.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۲، ۴۹ و ۵۰)

(سیرامسان هنری)

۳۵- حدیث گزینه «۴» و صورت سؤال هر دو به سنت امتحان یا ابتلاء اشاره دارند.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۶، صفحه ۵۹)

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

۳۶- خداوند، قدرت اختیار و اراده را به ما عطا کرده و از ما خواسته است با استفاده از آن، برای زندگی خود برنامه‌ریزی کنیم و به قله‌های کمال برسیم و تا آنجا پیش برویم که جز خداوند عظمت آن را نمی‌داند و اعتقاد به خدای حکیم که با حکمت خود جهان را خلق کرده و اداره می‌کند، این اطمینان را به انسان می‌دهد که همه وقایع و رخدادهای جهان، تحت یک برنامه‌سازمان‌دهی شده و غایتمند انجام می‌گیرد و نه اتفاقی و بی‌هدف.

دقت شود که درک قانونمندی جهان، نتیجه بهره‌مندی از قوه عقل است نه اختیار.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۵، صفحه‌های ۴۷ و ۴۸)

(ابوالفضل امیرزاده)

۳۷- اگر انسان در اخلاص پیش رود، به مرحله‌ای می‌رسد که دیگر فریب وسوسه‌های شیطان را نمی‌خورد؛ چرا که شیطان، خود اقرار کرده است که توانایی فریب دادن مؤمنان را ندارد.

مقاومت در برابر دام‌های شیطان نیازمند روی آوردن به پیشگاه خداوند و پذیرش خالصانه فرمان‌های اوست. کسی که در چنین دام‌هایی گرفتار شود، هم زندگی پاک و با نشاط دنیا را از دست خواهد داد و هم حیات سرشار از شادکامی آخرت را. دقت شود که بازداشتن از بهشت، سوگند شیطان است نه اقرار شیطان.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۴، صفحه ۳۷)

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

۳۸- براساس آیه «لِلَّهِ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَ الْأَرْضِ...» وقتی که می‌گوییم خداوند نور هستی است، یعنی تمام موجودات (کائنات)، وجود خود را از او می‌گیرند و به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه هستی می‌گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است. به همین جهت، هر چیزی در این جهان، بیانگر وجود خالق و آیه‌ای از آیات الهی محسوب می‌شود.

ذهن ما توان و گنجایش فهم پیوستی و ذات خداوند را ندارد زیرا خداوند نامحدود است و ذهن ما گنجایش درک آن را ندارد. زیرا لازمه شناخت هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است.

(دین و زندگی پیش‌دانشگاهی، درس ۱، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۵۳- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «این مقاله به‌طور کلی دربارهٔ «سخت‌ترین زبان» است.»

(درک مطلب)

۵۴- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «این سؤال که یادگیری یک زبان چقدر دشوار است در یادگیری زبان دوم معنا دارد.»

(درک مطلب)

۵۵- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «واژهٔ "who" که در پاراگراف «۲» زیر آن خط کشیده شده است، به گویشوران ژاپنی اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۵۶- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، کدام عبارت درست است؟»

«یک ژاپنی زبان ممکن است سیستم نوشتار چینی را از یک فرد اروپایی زبان آسان تر بیابد (برایش آسان تر باشد).»

(درک مطلب)

ترجمه متن درک مطلب ۲:

دانش‌آموزان به استفاده از فرهنگ لغت عادت ندارند. آن‌ها فکر می‌کنند که بدون فرهنگ لغات می‌توانند به تحصیلشان، که شامل آموزش یادگیری زبان است، ادامه دهند. دانش‌آموزان معمولاً فرهنگ‌لغت‌های خود را به مدرسه نمی‌آورند اولاً زیرا آن‌ها سنگین هستند. آن‌ها ترجیح می‌دهند از فرهنگ‌لغت‌های کوچک جیبی یا الکترونیک استفاده کنند، زیرا حمل آن‌ها آسان تر است. با این وجود، این فرهنگ‌لغت‌ها معمولاً با ارائه تنها یک تعریف یا تعریفی غلط دانش‌آموزان را گمراه می‌کنند. یک راه‌حل برای این مشکل ممکن است داشتن قفسهٔ قفل‌دار در راهروی مدرسه برای دانش‌آموزان باشد. اما این یک مسئلهٔ اداری است و فراهم کردن آن برای معلم خیلی آسان نیست. یکی از همکاران من پیشنهاد کرد تمام فرهنگ‌لغت‌های دانش‌آموزان در پایان روز جمع‌آوری شوند و صبح روز بعد به آن‌ها برگردانده شوند. به‌نظر می‌رسد این ایده خوبی باشد، اما دوباره به تعداد دانش‌آموزان یک معلم بستگی دارد. علاوه بر این، اگر یک دانش‌آموز تنها یک فرهنگ لغت داشته باشد و آن را در مدرسه نگه دارد، در این صورت او نمی‌تواند در خانه از آن استفاده کند.

نیشن (۲۰۰۳) می‌گوید دانش‌آموزانی که در حال یادگیری واژگان هستند، باید حداقل ۲۰۰۰ کلمه انگلیسی بدانند تا از یک فرهنگ‌لغت یک زبانه به راحتی استفاده کنند. علاوه بر این، دانش‌آموزان تا بعد از ۵-۶ سال مطالعهٔ زبان نمی‌توانند به این مهم دست یابند. بنابراین، دانش‌آموزان نمی‌خواهند از فرهنگ لغت‌های یک‌زبانه استفاده کنند، زیرا درک آن‌ها برایشان دشوار است. من معتقدم که سطح دانش‌آموز در انتخاب یک فرهنگ‌لغت مهم است. معلمان نباید دانش‌آموزان سطح ابتدایی‌شان را مجبور کنند که از فرهنگ‌لغت یک زبانه استفاده کنند.

۵۷- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «ضمیر زیر خط‌دار "them" در پاراگراف «۱» به «فرهنگ‌لغت‌ها» اشاره دارد.»

(درک مطلب)

۵۸- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «بر اساس متن، نویسنده معتقد است که یافتن سطح زبان‌آموزان در انتخاب یک فرهنگ لغت ضروری است.»

(درک مطلب)

۵۹- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «پاراگراف آخر متن، شامل تعدادی «پیشنهاد» است.»

(درک مطلب)

۶۰- (بوار عزیزاره)

ترجمه جمله: «نویسنده در تلاش برای پاسخ‌گویی به کدام‌یک از سؤالات زیر است؟»

«چرا یادگیرندگان از فرهنگ لغت استفاده نمی‌کنند؟»

(درک مطلب)

۴۷-

(شهرار مهبوبی)

ترجمه جمله: «در سراسر جهان، مردم لباس‌های متفاوت و مخصوصی می‌پوشند تا عقاید فردی، سبک‌های سنتی و هویت‌های فرهنگی خود را نشان دهند.»

- (۱) هدایت کردن
(۲) منعکس کردن، نشان دادن
(۳) محافظت کردن
(۴) انتظار داشتن
(واژگان)

ترجمه متن کلوزتست:

"ویلیام شکسپیر" شاعر، نمایش‌نامه‌نویس و هنرپیشهٔ انگلیسی است. او به‌عنوان بزرگ‌ترین نویسندهٔ انگلیسی‌زبان قلمداد می‌شود. "شکسپیر" در سال ۱۵۶۴ در "وارویک‌شایر" انگلستان در خانواده‌ای کاتولیک به دنیا آمد. با این وجود شواهد زیادی در مورد اعتقادات دینی او وجود ندارد. "شکسپیر" نویسندهٔ نمایشنامه‌ها و اشعار بی‌شماری است. آثار او اغلب مربوط به عواطف مختلف انسانی مانند عشق، حسادت، طمع، تردید و ترس است. زیبایی و عمق آثار او برای نویسندگان بسیاری که بعد از او زیست‌اند الهام‌بخش بود. ویژگی دیگر آثار شکسپیر، زبان آن‌ها (آثارش) است. تیجر شکسپیر در زبان انگلیسی چنان کامل بود که حتی کلماتی را که برای توصیف افکار و احساسات شخصیت‌های داستان‌هایش نیاز داشت، ابداع می‌کرد. هر چند شکسپیر در طول مدت زندگی‌اش مشهور و مورد احترام بود، پس از مرگش، مورد توجه و احترام بیشتری قرار گرفت. شکسپیر در سال ۱۶۱۶ در ۵۲ سالگی درگذشت.

۴۸-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) کارکرد، کاربرد
(۲) فرایند
(۳) توافق
(۴) باور، اعتقاد
(کلوزتست)

۴۹-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) تضاد، تناقض
(۲) احساس، عاطفه
(۳) تأثیر
(۴) شرایط، موقعیت
(کلوزتست)

۵۰-

(شهاب مهران‌فر)

نکته مهم درسی

با توجه به این که ضمیر موصولی "who" نقش فاعل عبارات وصفی بعد از خود را دارد، نمی‌توانیم بدون تغییر دادن ساختار جمله آن را از جمله حذف کنیم (رد گزینه‌های «۱» و «۲»). همچنین، اگر بخواهیم فعل عبارت وصفی را با ساختار استمراری بیاوریم، باید قبل از آن فعل، با توجه به زمان جمله از فعل کمکی "are" یا "were" استفاده کنیم (رد گزینهٔ «۳»).

۵۱-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) اختراع کردن
(۲) فرض کردن، گمان کردن
(۳) شامل شدن، در بر داشتن
(۴) ارتباط برقرار کردن
(کلوزتست)

۵۲-

(شهاب مهران‌فر)

- (۱) زمانی که
(۲) درحالی که
(۳) در طول
(۴) از زمانی که
(کلوزتست)

ترجمه متن درک مطلب ۱:

مردم اغلب می‌پرسند سخت‌ترین زبان برای یادگیری کدام است. پاسخ دادن به این سؤال کار راحتی نیست، زیرا عوامل زیادی وجود دارند که باید مدنظر قرار گیرند. اولاً، در زبان اول تفاوت‌ها مهم نیستند، زیرا افراد به‌طور طبیعی زبان مادری‌شان را یاد می‌گیرند، بنابراین سؤال در خصوص این‌که یک زبان برای یادگیری چقدر دشوار است تنها هنگامی‌که می‌خواهیم یک زبان دوم را یاد بگیریم معنا پیدا می‌کند.

به عنوان مثال، فردی که زبان بومی‌اش اسپانیایی باشد، یادگیری زبان پرتغالی را نسبت به گویشور زبان چینی برای یادگیری بسیار آسان تر خواهد یافت، زیرا زبان پرتغالی بسیار شبیه به زبان اسپانیایی است، در حالی‌که زبان چینی بسیار متفاوت است، بنابراین زبان اول می‌تواند بر یادگیری زبان دوم تأثیر بگذارد. هر چه تفاوت بین زبان دوم و اول ما بیشتر باشد، یادگیری برای ما سخت‌تر خواهد بود. بسیاری از مردم پاسخ می‌دهند که زبان چینی سخت‌ترین زبان برای یادگیری است، احتمالاً این طرز تفکر تحت تأثیر یادگیری سیستم نوشتاری زبان چینی است و تلفظ زبان چینی برای بسیاری از زبان‌آموزان خارجی بسیار مشکل به‌نظر می‌رسد. با این حال، برای افراد ژاپنی زبان که در حال حاضر از خطوط چینی در زبان خود استفاده می‌کنند، در مقایسه با گویشوران زبان‌هایی که از الفبای رومی استفاده می‌کنند، یادگیری نوشتار کمتر دشوار خواهد بود.

به‌نظر می‌رسد بعضی از مردم زبان‌ها را به‌راحتی یاد می‌گیرند، در حالی‌که دیگران انجام این کار را بسیار دشوار می‌یابند. معلم‌ها و شرایطی که در آن زبان آموخته می‌شود، به اندازهٔ انگیزهٔ هر یادگیرنده برای یادگیری، نقش‌های مهمی ایفا می‌کنند.

ریاضی پایه (سال چهارم)

-۶۱

(معمیر رضا سپوری)

استدلال استنتاجی نتیجه گیری کلی بر مبنای حقایقی است که درستی آن‌ها را پذیرفته‌ایم.
(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱ تا ۱۳)

-۶۲

(لیلا فابی علیا)

چون بر مبنای مجموعه محدودی از مشاهدات نتیجه گیری کلی شده است، در نتیجه نوع استدلال در این نتیجه گیری «استدلال استقرایی» است.
(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۴ تا ۷)

-۶۳

(لیلا فابی علیا)

حاصل تقسیم دو عدد طبیعی همواره گویاست.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲» همواره درست نیست، زیرا اگر $x = \frac{1}{4}$ ، آن‌گاه $\frac{1}{4} > 0$ ولی

$$\frac{1}{2} > \frac{1}{4}$$

گزینه «۳» همواره درست نیست، زیرا اگر $x = \sqrt{2}$ و $y = -\sqrt{2}$ باشد، مجموع آن‌ها عددی گویاست:

$$x + y = \sqrt{2} + (-\sqrt{2}) = 0$$

گزینه «۴» همواره درست نیست، مثلاً در صورتی که $x = 2 > 0$ و

$$\frac{x}{y} = \frac{2}{-1} = -2 < 0$$

$y = -1$ باشد، داریم:

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۷)

-۶۴

(مهوردار ملونتری)

جذر هر عدد حقیقی مثبت کوچک‌تر از یک از خودش بزرگ‌تر است. مثال:

$$\sqrt{\frac{1}{4}} = \frac{1}{2}$$

باشد، پس $1 < (\sqrt{3}-1)$ جواب است.

(ریاضی پایه، استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

-۶۵

(لیلا فابی علیا)

$$a_n = a_1 + (n-1)d \Rightarrow a_9 = a_1 + 8d = 8$$

$$S_n = \frac{n}{2} [2a_1 + (n-1)d] \Rightarrow S_{17} = \frac{17}{2} [2a_1 + 16d] \Rightarrow S_{17} = \frac{17}{2} \times 2 [a_1 + 8d]$$

$$= 17 \times 8 = 136$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

-۶۶

(کوروش داودی)

$$a_3 + a_5 = 2(a_1 + a_4)$$

$$\Rightarrow a_1 + 2d + a_1 + 4d = 2(a_1 + a_1 + d)$$

$$\Rightarrow 2a_1 + 6d = 2a_1 + 2d \Rightarrow 2a_1 - 4d = 0$$

$$a_4 = 8 \Rightarrow a_1 + 3d = 8$$

$$\Rightarrow \begin{cases} 2a_1 - 4d = 0 \\ a_1 + 3d = 8 \end{cases} \Rightarrow -16d = -16 \Rightarrow d = \frac{-16}{-16} = 1$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

-۶۷

(معمیر بفرایی)

$$a_1 = -7$$

$$d = a_2 - a_1 = -4 - (-7) = 3$$

$$a_n = a_1 + (n-1)d$$

$$\Rightarrow a_{30} = -7 + (30-1) \times 3 = -7 + 87 = 80$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱)

-۶۸

(معمیر بفرایی)

$$r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{2}{3} = \frac{1}{2}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{3}{1-\frac{1}{2}} = \frac{3}{\frac{1}{2}} = 6$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۵)

-۶۹

(کوروش داودی)

$$6^2 = 36 = \text{جمله ششم دنباله مربعی}$$

$$a_1 + a_2 = a_1 + a_1 r = 36 \xrightarrow{r=2} 3a_1 = 36 \Rightarrow a_1 = \frac{36}{3} = 12$$

$$S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r-1} \Rightarrow S_6 = \frac{12(2^6 - 1)}{2-1} = 12 \times 63 = 756$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۷)

-۷۰

(فرهاد تراز)

$$\text{جمله } n \text{ام دنباله مثلثی با جمله اول یک} = \frac{n(n+1)}{2}$$

$$\Rightarrow a_{12} + a_{21} = \frac{12 \times 13}{2} + \frac{21 \times 22}{2} = 78 + 231 = 309$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۸ تا ۳۹)

-۷۱

(کوروش داودی)

$$\text{جملات دنباله مثلثی } 1, 3, 6, 10, 15, \dots$$

$$1^2 + 3^2 + 6^2 + 10^2 + 15^2 = 1 + 9 + 36 + 100 + 225 = 371$$

$$\text{جمله بیستم دنباله مربعی } 20^2 = 400$$

$$400 - 371 = 29$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

-۷۲

(کوروش داودی)

$$a_4 = a_1 r^3 \Rightarrow 2 = (-16)r^3 \Rightarrow r^3 = \frac{-1}{8} \Rightarrow r = \frac{-1}{2}$$

$$\lim_{n \rightarrow \infty} S_n = \frac{a_1}{1-r} = \frac{-16}{1-\frac{-1}{2}} = \frac{-16}{\frac{3}{2}} = \frac{-32}{3}$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۵)

-۷۳

(معمیر رضا سپوری)

$$-2, 4, \dots \Rightarrow a_1 = -2, r = \frac{a_2}{a_1} = \frac{4}{-2} = -2$$

(مبتنی بر فیهی)

$$\begin{aligned} \log(x+1)(x-1) - \log(x-1) &= \log 9 \\ \Rightarrow \log(x+1) + \log(x-1) - \log(x-1) &= \log 9 \\ \Rightarrow \log(x+1) = \log 9 &\Rightarrow x+1=9 \Rightarrow x=8 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، نگارنیم، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(معمّر بهیرایی)

$$\log \frac{12}{5} = \log 12 - \log 5 = \log(2^2 \times 3) - \log 5$$

$$\begin{aligned} &= \log 2^2 + \log 3 - \log 5 \\ &= 2 \log 2 + \log 3 - (1 - \log 2) \\ &= 3 \log 2 + \log 3 - 1 = 3 \times 0.3 + 0.47 - 1 \\ &\Rightarrow \log \frac{12}{5} = 1/37 - 1 = 0/37 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، نگارنیم، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

(کوروش داوری)

$$\begin{aligned} \log_2^a = \frac{5}{2} &\Rightarrow a = (2)^{\frac{5}{2}} \quad , \quad \log_2^b = \frac{3}{2} \Rightarrow b = (2)^{\frac{3}{2}} \\ \frac{a}{b} &= \frac{(2)^{\frac{5}{2}}}{(2)^{\frac{3}{2}}} = (2)^{\frac{5-3}{2}} = 2^1 = 2 \end{aligned}$$

(ریاضی پایه، نگارنیم، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۹)

ادبیات فارسی سال چهارم

(سیدجمال طباطبائی نژاد)

حکایتی و روایتی = واژه‌های قافیه هستند و حروف مشترک قافیه «ت + ی» با مصوت کوتاه شروع شده است و منطبق با صورت سؤال نیست.

توجه: در صورت سؤال پرسیده شده حروف مشترک قافیه یعنی مجموعه حروف اصلی و الحاقی که مصوت پایانی مربوط به حروف الحاقی است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: باری - خاری = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی»

گزینه «۲»: یاری - گل‌عداری = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ار + ی»

گزینه «۳»: سرزمینی - رهنشینی = واژه‌های قافیه / حروف مشترک «ین + ی»

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۶ و ۸)

(رویا رهمانی)

در بیت اول گزینه «۲»، قافیه میانی وجود ندارد.

در بیت دوم واژه‌های «ده و بده» قافیه میانی هستند.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بیت اول: زدی و ایزدی/ بیت دوم: ذوالمنن و مزن

گزینه «۳»: بیت اول: هجر و سهر و نفر/ بیت دوم: ماهوش و شبش و قالبش

گزینه «۴»: بیت اول: جانان و درمان و هجران/ بیت دوم: بقا و لقا

(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه ۱۱)

-۷۸

$$S_n = \frac{a_1(r^n - 1)}{r - 1} \Rightarrow 170 = \frac{-2((-2)^n - 1)}{-2 - 1}$$

$$\Rightarrow -510 = -2((-2)^n - 1)$$

$$\xrightarrow{+2} 255 = (-2)^n - 1 \Rightarrow (-2)^n = 256$$

$$\Rightarrow (-2)^n = (-2)^8 \Rightarrow n = 8$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

(کنکور سراسری ۸۶)

-۷۴

با توجه به شکل، مشخص است که تعداد دایره‌های توپر در جمله دهم برابر جمله نهم دنباله مثلثی و تعداد دایره‌های توپر در جمله یازدهم برابر جمله یازدهم دنباله مثلثی است، بنابراین:

$$a_{11} - a_9 = \frac{11 \times 12}{2} - \frac{9 \times 10}{2} = 66 - 45 = 21$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۸ و ۳۹)

(عمیرضا سیوری)

-۷۵

$$\text{دنباله } n \text{ مربعی: } t_n = n^2 \Rightarrow t_5 = 25$$

$$\text{دنباله } n \text{ مثلثی: } b_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow b_{10} = \frac{10 \times 11}{2} = 55$$

$$\rightarrow \begin{cases} a_3 = 25 \\ a_6 = 55 \end{cases} \Rightarrow -1 \times \begin{cases} a_1 + 2d = 25 \\ a_1 + 5d = 55 \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} -a_1 - 2d = -25 \\ a_1 + 5d = 55 \end{cases}$$

$$a_3 = 25 \Rightarrow a_1 + 2d = 25 \Rightarrow a_1 + 2(10) = 25 \Rightarrow a_1 = 5$$

$$a_8 = a_1 + 7d = 5 + 7(10) = 75$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۲۵ تا ۳۱، ۳۶ تا ۳۹)

(عمیرضا سیوری)

-۷۶

$$\text{جمله } n \text{ دنباله مثلثی} = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow t_9 = \frac{9 \times (9+1)}{2} = \frac{9 \times 10}{2} = 45$$

$$\text{جمله } n \text{ دنباله مربعی} = n^2 \Rightarrow a_7 = 7^2 = 49$$

$$\xrightarrow{\text{طبق فرض مسئله}} t_9 + x = a_7 \Rightarrow 45 + x = 49 \Rightarrow x = 4$$

(ریاضی پایه، دنباله‌های اعداد، صفحه‌های ۳۶ تا ۳۹)

(معمّر بهیرایی)

-۷۷

$$\log_4^{\frac{1}{8}} = \log_2^{\frac{1}{4}} = -2$$

تشریح گزینه‌های دیگر:

$$\text{گزینه «۱»: } \log_{\frac{1}{3}}^3 = \log_{3^{-1}}^3 = -1$$

$$\text{گزینه «۳»: } \log_{\sqrt{2}}^{\sqrt{2}} = \log_{\sqrt{2}}^{\sqrt{2}} = 1$$

$$\text{گزینه «۴»: } \log_{\frac{1}{5}}^{49} = \log_{5^{-1}}^{49} = -2$$

(ریاضی پایه، نگارنیم، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۴)

۸۸- (رضا جان نثارکهنه شهری)
وزن بیت: «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن»
اختیارات وزنی: آمدن فعلاتن به جای فعلاتن یک بار- ۲ بار ابدال- ۲ بار
اختیار وزنی پایان مصراع
اختیارات زبانی: ۲ بار حذف همزه- ۳ بار تغییر کمیت مصوت کوتاه
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: وزن بیت: «مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فعلن» / اختیارات زبانی: دو
بار حذف همزه / اختیارات وزنی: دو بار ابدال در رکن پایانی، دو اختیار وزنی
پایان مصراع
گزینه «۲»: وزن بیت: «فعلاتن مفاعِلن فعلن» / اختیار زبانی: کسرۀ آخر
«مرغ» بلند می‌شود. / اختیارات وزنی: آوردن فعلاتن به جای فعلاتن در اول
هر دو مصراع، هر دو ابدال رکن پایانی، اختیار وزنی پایان هر دو مصراع
گزینه «۳»: وزن بیت: «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» / اختیارات زبانی
ندارد. / اختیارات وزنی: ابدال دو هجای ماقبل آخر هر دو مصراع، آوردن
فعلاتن به جای فعلاتن در مصراع دوم
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، ترکیبی)

۸۹- (مهتبی یعفری مسلم)
بیت گزینه «۱» در وزن «فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلن» می‌باشد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۹)

۹۰- (معهومه کورریزی)
وزن بیت مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل یا مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
(--U/-U--U/U-U--U/-)، در بحر مضارع مثنیٰ اخرب مکحوف محذوف
است که در هجای پایانی مصراع اول آن یک اختیار وزنی (بلند بودن
هجای پایان مصراع) دیده می‌شود.
این بحر در گروه پنجم اوزان قرار دارد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۴۰ و ۵۳)

۹۱- (مینا توکلی نژاد)
بیت گزینه «۴» بر وزن «مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فعلن» سروده شده که
بر کاربردترین وزن شعر فارسی است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۵۴)

۹۲- (رضا جان نثارکهنه شهری)
وزن بیت صورت سؤال عبارت است از: مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلَاتن
(مجتث مثنیٰ مخبون) (ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۵۴)

۹۳- (بهجت فروزانفر)
بحر مجتث مثنیٰ مخبون محذوف باید دارای وزن مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن
فعلن باشد.
ولی وزن این بیت مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلَاتن (مجتث مثنیٰ مخبون) است.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: بر وزن مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن
گزینه «۲»: بر وزن مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن
گزینه «۳»: بر وزن مفعول مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن فَعْلَاتن
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۵۰ تا ۵۵)

۹۴- (مهتبی یعفری مسلم)
بیت گزینه «۳» در وزن «فعلاتن مفاعِلن فعلن» و جزء تک وزن‌ها می‌باشد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه ۵۵)

۸۳- (مهتبی یعفری مسلم)
بیت گزینه «۴»، دارای یکی از عیوب قافیه است، زیرا «کجا» در هر دو
مصراع به یک معناست و ردیف است، «خراب» و «تا به» کلمات قافیه
هستند، روی در قافیۀ اولی ساکن و در دومی متحرک است که عیب قافیه
محسوب می‌شود.
(ادبیات فارسی سال چهارم، قافیه، صفحه‌های ۶ تا ۱۲)

۸۴- (بهجت فروزانفر)

خ	یا	ل	ء	ب	خض	ر
U	-	U	-	U	/	/
ق	بو	ل	ذو	ل	ت	یاز

ب	ت	جا	م	ء	کند	در
-	U	-	U	-	UU	-
کی	م	یا	ی	ء	یغ	مس شد

مصراع صورت سؤال و گزینه «۴» هر دو بر وزن «مفاعِلن فَعْلَاتن مفاعِلن
فعلن» سروده شده‌اند.
هجای ششم و هفتم مصراع صورت سؤال اختیار قلب و هجای سیزدهم هر
دو مصراع ابدال دارد.
نکته: در مورد هجای ششم و نهم مصراع گزینه «۴»، چون مصوت «ی» در
میان کلمه قرار گرفته است، همیشه کوتاه تلفظ می‌شود و اختیاری ندارد.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، ترکیبی)

۸۵- (رضا جان نثارکهنه شهری)

شید	ر	را	نند	گس	ت	گر	بی	دم	ز	ید
-	U	-	-	-	/	-	-	-	U	-
مر	د	را	گر	خا	لی	یز	مر	دم	ز	ید

در هجای ششم مصراع دوم مصوت بلند «ی»، کوتاه تلفظ می‌شود.
نکته: در هجای هفتم مصراع دوم، حذف همزه صورت گرفته است.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۳۴ تا ۳۸)

۸۶- (نسرین حق پرست)

بیت گزینه «۴» بر وزن «مفتعلن فاعلات مفتعلن فع» سروده شده که هر
سه نوع ارکان عروضی را دربر دارد.
تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن یا مستفعل مفعولن مستفعل مفعولن
گزینه «۲»: مفعول مفاعیل مفاعیل فاعولن یا مستفعل مستفعل مستفعل مستف
گزینه «۳»: مفعول مفاعِلن فَعْلَاتن فَعْلَاتن فَعْلَاتن فَعْلَاتن
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۲۸ و ۲۹)

۸۷- (رضا جان نثارکهنه شهری)

تقطیع بیت به صورت زیر است:

غ	دی	ب	ه	زا	ر	وَع	د	تَس	تی
گر	بَس	تی	غ	د	چُن	ش	کَس	تی	تی

طبق این اختیار شاعری، شاعر می‌تواند دو هجای کوتاه کنار هم در میان
مصراع را به یک هجای بلند تبدیل کند.
(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳)

۱۰۲- (معمرباروق مہسنی)
«كنت تطلب:» تو می خواستی (رد سایر گزینه ها) / «مَتَى دَائِمًا»: دائماً از من / «أَنْ أَفِي بَعْدِي»: به عهدهم وفا کنم / «ولكنك»: اما تو / «لم تكن»: نبود / «نفسك هكذا»: خود اینطور

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۳- (علی اکبر ایمان پرور)
«عندما»: هنگامی که / «أرادوا»: خواستند / «إلقاء»: (در این جا) بیندازند / «إتجهوا»: روی آوردند / «يَتَعَلَّمُونَ»: (در این جا) یاد می گرفتند / «لم يجدوا»: نیافتند، نیافته اند / «أخذأ»: کسی / «أفضل»: برتر، بهتر
توضیح نکته درسی:

۱- مصدر بعد از فعل، می تواند به صورت مضارع التزامی نیز ترجمه شود.
۲- فعل ماضی + فعل مضارع ← فعل مضارع به صورت ماضی استمراری ترجمه می شود.

۳- فعل مضارع مجزوم به «لم» ← ماضی ساده منفی یا ماضی نقلی منفی ترجمه می شود.

۴- اگر بعد از اسم تفضیل، مضاف الیه نباشد، معمولاً اسم تفضیل با «تر» و اگر بعد از آن، مضاف الیه باشد با «ترین» ترجمه می شود.

(عربی سال چهارم، ترجمه، صفحه ۳۳۳)

۱۰۴- (رضا معصومی)
ترجمه صحیح: «باید شبها بیدار بماند تا از موفقها شود!»

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۰۵- (معمرباروق مہسنی)
«كازگزارت»: عاملت / «از جانب تو»: مِنْ قِبَلِكَ / «سوی ما آمد»: قَدِمَ عَلَيْنَا / «و مردان ما را کشت»: قَتَلَ رِجَالَنَا / «و مال هایمان را گرفت»: وَ أَخَذَ أَمْوَالَنَا
(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۰۶- (سیرمعمرباروق مہسنی)
تعریب صحیح «آموزگارش» به صورت «معلمها» می باشد.

(عربی سال چهارم، تعریب، ترکیبی)

۱۰۷- (سیرمعمرباروق مہسنی)
حرکت گذاری درست همه عبارت: «صَحِيحُ الْآخِرِ هُوَ مَا يَطْهَرُ عَلَيْهِ جَمِيعُ الْخَرَكَاتِ وَ هَذِهِ هِيَ الْعَلَامَاتُ الْأَصْلِيَّةُ وَ مِنْهُ مَا يَقْبَلُ عِلَامَاتٍ نَسَمِيهَا الْعَلَامَاتُ الْفِرْعَوِيَّةُ»

نکته: جمع مؤنث سالم، اعراب نصب را با علامت فرعی کسره می گیرد.

(عربی سال چهارم، حرکت گذاری، صفحه ۲۸)

۱۰۸- (مهوری وکیل)
حرکت گذاری صحیح کل عبارت این چنین است: «كُنْ عَلِيَّ الْهَيْمَةَ وَ لَا تَنْتَظِرْ فِي عِظْمَاءِ الرِّجَالِ بِالرَّهْبَةِ وَ الْجَبِينِ.»

«كُنْ»: فعل امر (صيغة مفرد مذکر مخاطب)، از افعال ناقصه و اسمش ضمير مستتر «أنت» / «عالي»: خبر برای «كُنْ» و منصوب / «الهيمة»: مضاف الیه و مجرور / «لا تنتظر»: فعل نهي (صيغة مفرد مذکر مخاطب) و فاعلش ضمير مستتر «أنت» / «عظماء»: مجرور به حرف جرّ / «الرجال»: مضاف الیه و مجرور / «الرهبة»: مجرور به حرف جرّ «الجبن»: معطوف و مجرور به تبعيت

(عربی سال چهارم، حرکت گذاری، صفحه ۱۱)

۹۵- (سیرهمال طباطبایی نژاد)
وزن بیت گزینه ۲، «مستفعلن مستفعلن مستفعلن مستفعلن» است و چون تکراری است نمی تواند دوری باشد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: «مستفعلن فاعلاتن مستفعلن فاعلاتن» (دوری)

گزینه ۳: «مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن» (دوری)

گزینه ۴: «مفتعلن مفاعلهن مفتعلن مفاعلهن» (دوری)

(ادبیات فارسی سال چهارم، عروض، صفحه های ۵۸ و ۵۹)

۹۶- (نسرین حق پرست)
ویژگی های مذکور در صورت سؤال به ترتیب با عبارات گزینه ۱ مرتبط هستند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک شناسی، صفحه های ۶۷، ۶۸، ۸۰ و ۸۱)

۹۷- (رشا یان نثار کهنه شهری)
«مرزبان نامه» نمونه اعلائی نثر مصنوع بوده که به تقلید از کلیله و دمنه نوشته شده است.

تذکره: قابل توجه دانش آموزان فهیم این که برخی از کتابها به نامهای دیگری معروف هستند که باید یاد گرفته شود، از جمله: قابوس نامه (نصیحت نامه) تاریخ بیهقی (تاریخ مسعودی) سیاست نامه (سیرالملوک).

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک شناسی، صفحه های ۶۸، ۶۹، ۸۱، ۸۲ و ۸۶)

۹۸- (سیرهمال طباطبایی نژاد)
عبارت صورت سؤال و بیت گزینه ۴ اشاره به این دارند که افراد پیر باید حد خود را نگاه دارند.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک شناسی، صفحه ۷۸)

۹۹- (سیرهمال طباطبایی نژاد)
مفهوم متن صورت سؤال این است که در زمان نصر بن احمد سامانی، کشور آباد و روزگار به کام بود، اما در بیت گزینه ۴ شاعر از اوج عظمت به ذلت و خواری افتاده است که مفهوم مقابل متن صورت سؤال است.

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک شناسی، صفحه ۸۳)

۱۰۰- (سیرهمال طباطبایی نژاد)
در متن سؤال از پادشاه خواسته می شود غرور و تکبر را رها کند و گزینه ۲ نیز بر خاکساری و فروتنی تأکید دارد.

تشریح گزینه های دیگر:

گزینه ۱: شاعر از دل خود می خواهد که از مشکلات طریقت نترسد.

گزینه ۳: ارزش قناعت

گزینه ۴: کار را به کاردان سپردن

(ادبیات فارسی سال چهارم، سبک شناسی، صفحه ۸۸)

عربی سال چهارم

۱۰۱- (ابوالفضل تاهیک)

«الإسلام هو الدّین»: اسلام همان دینی است / «شجع»: تشویق کرد / «رفع المستوی»: بالا بردن سطح / «مجتمعهم»: جامعه شان

(عربی سال چهارم، ترجمه، ترکیبی)

۱۱۷- (درویشعلی ابراهیمی)
اگرچه «أئمن» اسمی غیرمنصرف است، ولی چون به «ما» اضافه شده است، جرّش با علامت اصلی اعراب است.
در گزینه‌های دیگر «ولدی» لیفوزا، اِعتقادات، فیه» دارای علامت فرعی اعراب هستند. (عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۱۸- (فائزه بعفری)
فعل «أنال» فعل مضارع منصوب به «لام» است نه مجزوم... (تا برسم)
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۷)

۱۱۹- (امیر طریقی)
کلمه «ما» در این گزینه، اسم موصول عام (موصول مشترک) است، لذا، به عنوان اسم موصول، جزء اسم‌های معرفه عربی است.
نکته مهم درسی: اگر کلمه «ما» اسم موصول باشد، معرفه است. اما اگر اسم شرط یا اسم استفهام باشد، جزء اسم‌های نکره است. و اگر «ما» حرف باشد، حروف عربی، معرفه و نکره ندارند.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: «ما»، اسم شرط و نکره است.
گزینه «۳»: «ما»، اسم استفهام و نکره است.
گزینه «۴»: «ما»، حرف نفی است و معرفه و نکره ندارد.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۱۷)

۱۲۰- (درویشعلی ابراهیمی)
هرگاه فعل شرط به صورت فعل ماضی باشد، معنای آن در فارسی به صورت مضارع می‌شود، در گزینه «۲»، «ظلم» فعل شرط و ماضی است.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

تاریخ‌شناسی

۱۲۱- (آزاده میرزایی)
یکی دیگر از صفات مورخ داشتن قدرت اندیشه و تفکر (تجزیه و تحلیل) است. مورخ تلاش و کوشش خستگی‌ناپذیر خود را با اندیشیدن و فکر کردن همراه می‌سازد تا نتیجه‌ای مطلوب به دست آورد. بدون اندیشه و تفکر، کار مورخ بیهوده و بی‌فایده خواهد بود.
(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه ۸)

۱۲۲- (کنکور سراسری ۹۲)
مورخان علاوه بر ضبط و نقل گذشته‌ها و گزینش در آن‌ها، باید به بازگویی، شرح و توضیح تاریخ نیز بپردازند، زیرا جامعه و فرهنگ بشری مدام در حال تغییر و تحول است. این تحول و تغییر موجب می‌شود شرایط فکری و زیستی مردم از یک زمان نسبت به زمان دیگر متفاوت گردد. این تفاوت موجب «جدایی میان جوامع در طول زمان می‌شود» تا جایی که ممکن است میان مردمان گذشته با مردم امروز هم‌فکری و هم‌زبانی وجود نداشته باشد.
(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه ۷)

۱۲۳- (آزاده میرزایی)
این تقویم شمسی قمری است، یعنی سال آن شمسی و ماه‌های آن قمری ۲۹ یا ۳۰ شبانه‌روزی و دارای یک دوره ۱۲ ساله حیوانی است.
(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه ۲۲)

۱۲۴- (قارچ از کشور ۹۴)
در تقویم رومی، هر سال دارای ده ماه بود و هر ماه به‌نام یکی از پهلوانان و خدایان اساطیری رومی نام‌گذاری می‌شد. بعدها دو ماه دیگر به این ده ماه اضافه شد.
(تاریخ‌شناسی، مقرمات، صفحه ۱۸)

۱۰۹- (زهره نعمتی)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: «متعدّ» نادرست است.
گزینه «۳»: «مغرب» و «ضمیر» «ت» الپارز» نادرست است.
گزینه «۴»: «مفعول به و منصوب» نادرست است.
(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، صفحه ۱۹)

۱۱۰- (فائزه بعفری)
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۲»: «یدا»: فاعل و مرفوع به «الف»
گزینه «۳»: «لیس»: خبر «ان» و مرفوع محلاً
گزینه «۴»: «ظلام»: مشتق (اسم مبالغه)
(عربی سال چهارم، تحلیل صرفی و نحوی، ترکیبی)

۱۱۱- (ولی‌الله نوروزی)
«التّوارة» مؤنث می‌باشد و فعل در وسط جمله به صورت مذکر ذکر شده است، در حالی که مرجع ضمیر مؤنث می‌باشد و به همین خاطر فعل به صورت «انتصرت» درست است.
تشریح گزینه‌های دیگر:
گزینه «۱»: فعل «تجتمع» با فاعل مؤنث خودش، کلمه «أسرتی»، مطابقت می‌کند.
گزینه «۲»: فعل اول جمله ذکر شده است و فاعل آن «الشمس» از نوع اسم ظاهر و مؤنث مجازی است پس می‌توانیم فعل را به صورت مذکر ذکر کنیم.
گزینه «۳»: مرجع ضمیر فاعل، کلمه «الصلاة»، برای فعل «تنهی» مؤنث است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۶)

۱۱۲- (کتاب نوروز)
ضمیر بارز «واو» در «لایسمعون»، عائد صله است.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۱۷)

۱۱۳- (زهره نعمتی)
در این عبارت فقط «أستضعفوا» فعل ماضی و مبنی است، سایر فعل‌ها همگی مضارع و معرب هستند.
توضیح نکته درسی: چهارده صیغه فعل ماضی و دو صیغه جمع مؤنث غایب و مخاطب فعل مضارع، مبنی هستند.
(عربی سال چهارم، انواع اعراب، صفحه ۲۷)

۱۱۴- (زهره قربانی)
مرجع ضمیر «ها» در «لاتبسطنها» به «ید» برمی‌گردد که یک اسم مؤنث می‌باشد.
توضیح نکته درسی: ضمیر باید با مرجع خود از نظر عدد و جنس مطابقت کند.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، ترکیبی)

۱۱۵- (سیدمهرعلی مرتضوی)
تنها مصدرهایی با جمع مؤنث سالم جمع بسته می‌شوند که بیش از سه حرف داشته باشند، مانند: «تحقیق»
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه ۵)

۱۱۶- (سیدمهرعلی مرتضوی)
«المقراض: قیچی» مشتق از نوع اسم آلت است، در سایر گزینه‌ها: «المجتمع: اسم مفعول»، «الشهدها: صفت مشبّهه» و «علماء: صفت مشبّهه» هستند.
(عربی سال چهارم، قواعد اسم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۱۳۳- (علی محمد کریمی)
کاوش و حفاری یکی از مراحل حساس و مهم در کار باستان شناسی است که در آن دانش و تجربه باستان شناس محک زده می شود.
به کمک روش کربن ۱۴ می توان حداکثر عمر آثار را تا حدود ۷۰ هزار سال تعیین کرد.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه های ۵۹ و ۶۱)

۱۳۴- (کنکور سراسری ۹۴)
نتایج حاصل از تحقیقات باستان شناسی مانند بسیاری از یافته های تاریخی تنها تا زمانی معتبر هستند که یافته های باستان شناسی و تاریخی جدیدتر آن ها را نقض نکرده باشند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۶۶)

۱۳۵- (بهروز یحیی)
سکه های نقره در بازار داخلی کشورها کاربرد بیش تر و همگانی تری داشت.
ضرب سکه طلا توسط حاکم یک ایالت به معنای شورش بر ضد پادشاه کشور و استقلال طلبی بود.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۷۶)

۱۳۶- (بهروز یحیی)
سکه ریال (سلطنتی) برگرفته از لقب حاکم است.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۷۷)

۱۳۷- (سید صدرالدین روانی)
از مرحله شناسایی، سکه شناس کار تخصصی خود را آغاز می کند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۷۸)

۱۳۸- (کنکور سراسری ۹۳)
زمان آفرینش کهن ترین نقاشی های شناخته شده، به حدود ۲۰ هزار سال قبل بازمی گردد. این آثار در دل تاریک ترین نقاط غارهایی مانند آلتامیرا در اسپانیا و لاسکو در فرانسه ترسیم شده اند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۸۵)

۱۳۹- (شیوا شریف زار)
فیلم های خبری مستقیم ترین منابع و شواهد را از وقایع مختلف سیاسی - اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی، هنری و ... در اختیار محققان تاریخ قرار می دهند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۹۱)

۱۴۰- (مبیه مبین)
اهمیت فیلم و سینما تنها به ثبت رویدادهای مهم ختم نمی شود، بلکه سینما با ثبت صحنه هایی از نحوه زندگی افراد عادی، بهترین سند را در این زمینه پیش روی مورخان قرار می دهد. عکس ها در واقع نوعی تفسیر از وقایع تاریخی هستند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۹۲)

جغرافیای سال چهارم

۱۴۱- (فرشاد رودباری)
یاقوت حموی کتابی تحت عنوان معجم البلدان تألیف نمود که در واقع دایرة المعارف مکان ها به شمار می رود.
(جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه های ۲ و ۳)

۱۲۵- (بهروز یحیی)
سومریان بر اساس مبدأ مبتنی بر حوادث طبیعی تاریخ خود را به قبل و بعد از طوفان تقسیم کرده بودند.
کاربرد مهم تقویم محاسبه و اندازه گیری دقیق زمان است.
(تاریخ شناسی، مقررات، صفحه های ۱۵ و ۱۶)

۱۲۶- (بهروز یحیی)
امروزه مورخ سعی می کند تاریخ را با توجه به محل وقوع رخدادها، بازسازی کند.
مطالعه سیر تاریخ استعمار در ایران بیانگر این حقیقت است که حضور استعمارگران در ایران با موقعیت جغرافیایی ممتاز خلیج فارس گره خورده است.
(تاریخ شناسی، مقررات، صفحه های ۳۳ و ۳۴)

۱۲۷- (داود اورنگ)
اطلاعات موجود در نقشه های تاریخی بیش تر کمیت های سیاسی و نظامی را دربرمی گیرد و چنین نقشه هایی از ارائه اطلاعات و اخبار اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، جمعیتی و بسیاری دیگر از جلوه های حیات اجتماعی انسان در گذشته ناتوان هستند.
(تاریخ شناسی، مقررات، صفحه ۳۸)

۱۲۸- (آزاده میرزایی)
هانتینگتن معتقد است، در بین عوامل طبیعی مؤثر بر زندگی انسان، شرایط آب و هوا در رشد و شکوفایی تمدن ها نقش اساسی و مهم ایفا کرده است.
(تاریخ شناسی، مقررات، صفحه ۳۱)

۱۲۹- (بهروز یحیی)
متخصصان ادبیات با اسطوره شناسی سر و کار دارند؛ زیرا کتاب های ادبی گاه از ماجراهای اساطیری تأثیر می پذیرند.
باستان شناسان با کشفیات خود کمک های فراوانی به اسطوره شناسی کرده اند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۵۴)

۱۳۰- (مبیه مبین)
تشریح گزینه های دیگر:
گزینه «۱»: افسانه ها تا زمانی که مکتوب نشده اند همواره در حال تغییر و تحول و تلفیق با افسانه های دیگر ملل هستند اما پس از نوشته شدن، دیگر تقریباً شکل و محتوای ثابتی به خود می گیرند.
گزینه «۲»: هومر، حماسه سرای یونانی، به جمع آوری افسانه ها و حماسه های یونانی پرداخت و آن ها را در دو مجموعه به نام های «ایلیاد» و «ودیس» گرد آورد.
گزینه «۴»: دخالت تعصبات قومی و اعتقادی از مهم ترین عوامل دگرگونی اخبار و داستان ها در فرهنگ های شفاهی است.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۴۶)

۱۳۱- (کنکور سراسری ۹۲، با تغییر)
یکی از دلایل حضور بینش های افسانه ای و اسطوره ای در تاریخ بشر، حاکمیت فرهنگ شفاهی بوده است. پیدایش افسانه ها یا به عبارتی دیگر، تبدیل رخدادها تاریخی به افسانه ها در اصل به دلیل وجود فرهنگ شفاهی بوده است.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه های ۴۵ و ۴۶)

۱۳۲- (آزاده میرزایی)
قدیمی ترین اجساد انسانی به دست آمده در قاره آفریقا، با قدمت ۲/۵ تا ۴ میلیون سال با روش پتاسیم - آرگون تاریخ گذاری شده اند.
(تاریخ شناسی، منابع اطلاعاتی گذشته ها، صفحه ۶۲)

۱۵۱- (علی‌مهمد کریمی)

در پردازش داده‌ها و اطلاعات جغرافیایی از علم آمار استفاده می‌کنند. در مطالعات جغرافیایی، روش میدانی بر روش کتابخانه‌ای اولویت دارد. پس از جمع‌آوری داده‌ها کار پردازش، یعنی حذف اطلاعات غیرضروری و حفظ اطلاعات مرتبط با موضوع تحقیق آغاز می‌شود.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۲۶*)

۱۵۲- (هیبه مهبی)

در نقشه‌برداری «زمینی»، مکان و موقعیت پدیده‌ها نسبت به یکدیگر و نیز ابعاد هر پدیده، به‌طور دقیق اندازه‌گیری می‌شود؛ سپس همه پدیده‌ها را به یک نسبت مشخص (مقیاس)، کوچک کرده و به روی کاغذ منتقل می‌کنند. نقشه‌بردار به علت وجود محدودیت‌های جغرافیایی مانند گستردگی منطقه یا دشواری‌های دسترسی، از روش نقشه‌برداری «هوایی» استفاده می‌کند. نقشه‌های «تلفیقی» حاصل ترکیب اطلاعات سایر نقشه‌ها و مدارک موجود است.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۳۶، ۳۷ و ۳۸*)

۱۵۳- (آرزو میرزایی)

به اندازه‌گیری موقعیت و ابعاد پدیده‌ها به‌طور مستقیم در روی زمین، برداشت می‌گویند. برداشت مربوط به نقشه‌برداری زمینی است.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه ۳۶*)

۱۵۴- (شیوا شریف‌زار)

امروزه نقشه‌های دریایی کارایی بسیار دارند. در آینده، آب‌های شمالی کره زمین، یکی از پررفت‌وآمدترین خطوط تجاری جهان خواهند شد و نقشه‌های دریایی این مناطق اهمیت بیشتری خواهند یافت.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه ۴۱*)

۱۵۵- (شیوا شریف‌زار)

برای نمایش قاره‌ها و کشورهای بزرگ از نقشه‌های کوچک‌مقیاس استفاده می‌شود. در شهرسازی از نقشه‌های بزرگ‌مقیاس استفاده می‌کنند. برای پوشش سراسر کشور، باید از نقشه متوسط‌مقیاس استفاده کرد.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۴۵ و ۴۶*)

۱۵۶- (آرزو میرزایی)

الف) نقشه کشورها و قاره‌ها در اطراف مدار استاندارد واقعی تر است: مخروطی
ب) برای تهیه نقشه کشورهای کوچک از این سیستم تصویر استفاده می‌شود: مسطح (قطبی)
ج) نصف‌النهارها به شکل خطوطی متقاطع ظاهر می‌شوند که همگی از قطب شمال عبور می‌کنند: مسطح (قطبی)
د) نقشه بخش‌های شمالی و جنوبی زمین گسترش یافته و از حد طبیعی خارج می‌گردد: استوانه‌ای
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۱ تا ۵۴*)

۱۵۷- (زهره یعفریان)

«علائم نقطه‌ای» برای نمایش دادن پدیده‌هایی مانند شهر و روستا، «علائم خطی» برای نشان دادن مسیر خیابان‌ها، بزرگراه‌ها، رودها، جاده‌ها، مرزها و ... و «علائم سطحی» برای نمایش دادن مناطق کوهستانی، دریاچه‌ها، فضای سبز، مناطق مسکونی و صنعتی و اراضی بایر به کار می‌رود.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه ۵۶*)

۱۵۸- (فارج از کشور ۹۲)

پدیده‌هایی مانند دریاچه، رود، منطقه جنگلی و جاده که تنها نمایش موقعیت مسطحاتی آن‌ها اهمیت دارد، در نقشه جزو پدیده‌های دوبعدی (پلانیمتری) محسوب می‌شوند؛ اما پدیده‌های آلتیمتری، ارتفاع یا عمق دارند؛ مانند کوه‌ها، دره‌ها و پرتگاه‌ها.
(*جغرافیای سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۶ و ۵۸*)

۱۴۲- (آرزو میرزایی)

مطالعه اصول و قوانین حاکم بر جو به‌صورت مجزا و انفرادی: هواشناسی
مطالعه اثر اصول و قوانین حاکم بر جو بر مکان و زندگی انسان‌ها: آب‌وهواشناسی (اقلیم‌شناسی)
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۵*)

۱۴۳- (بهناز آرون)

در حوزه مطالعات علوم سیاسی، اثری از مکان وجود ندارد؛ مانند گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴».
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۷*)

۱۴۴- (فؤاد باغستانی)

شناخت تکوینی: مراحل رشد و توسعه شهر - چگونگی توسعه شهر در مراحل مختلف تاریخی - نحوه شکل‌گیری و پیدایش شهر
شناخت کارکردی: کارکرد تک‌تک پدیده‌های پیرامون شهر
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۱۰*)

۱۴۵- (علی‌مهمد کریمی)

امروزه جغرافیا مانند سایر علوم، پژوهش درباره سیستم را وظیفه خود می‌داند؛ زیرا جهان عینی و اجزای آن همچون سیستمی تودرتو هستند.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۱۱*)

۱۴۶- (زهره دامیار)

سید ماهی در فصل معینی از سال و متناسب با افزایش بچه‌ماهی‌ها نشان‌دهنده پسخوراند منفی است. پسخوراند منفی در یک سیستم اگر چه زبان‌آور است اما در نهایت سبب بقای سیستم می‌شود.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۱۳*)

۱۴۷- (فاطمه سقایی)

جغرافی‌دانانی که به‌صورت سیستمی فکر می‌کنند، علاوه بر بررسی عناصر و عوامل به‌صورت مجزا، ارتباطات و مناسبات آن‌ها را با یکدیگر نیز تجزیه و تحلیل می‌کنند.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۱۵*)

۱۴۸- (بهروز یحیی)

تفاوت عناصر محیط طبیعی و محیط اجتماعی، چشم‌اندازهای جغرافیایی متفاوتی را بر سطح زمین ظاهر می‌کند.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۱۷*)

۱۴۹- (مینا توکلی‌نژاد)

پژوهش «هم‌بستگی» برای مطالعه میزان تغییرات در یک یا چند عامل در اثر تغییرات یک یا چند عامل دیگر است.

در پژوهش «توصیفی»، پژوهشگر با بررسی وضع موجود، ویژگی‌ها و صفات پدیده و متغیر و ارتباط بین متغیرها را مشخص می‌کند.

در پژوهش «علی»، علل یا عوامل بروز یک رویداد بررسی می‌شود.
(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه ۲۲*)

۱۵۰- (شیوا شریف‌زار)

پژوهشگر در انتخاب مسئله تحقیق به چند نکته باید توجه کند: مسئله واضح و روشن بیان شود، محدود و مشخص، مهم و جدید باشد.

نکته: قابلیت رد یا تأیید، مربوط به فرضیه است و این ویژگی در مسئله تحقیق مطرح نمی‌شود.

(*جغرافیای سال چهارم، دانش جغرافیا، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴*)

۱۵۹-

(پهنای آرون)

در گذشته با نورپردازی و ایجاد سایه‌روشن بر روی نقشه، تصویری از ارتفاعات را به وجود می‌آوردند. بعدها با استفاده از هاشورهای بلند و کوتاه یا فشرده به صورت نمایشی، تصویری از ارتفاعات را در ذهن بیننده ایجاد می‌کردند. رنگ زرد ← مناطق کم‌ارتفاع

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۶۰-

(فاطمه سفایی)

نقطه A بر روی خط هم‌تراز ۱۴۰۰ متر قرار گرفته است و شیب ناهمواری در شرق نقشه به دلیل اینکه خطوط میزان به هم نزدیک‌تر و فشرده‌تر هستند، بیشتر است.

(مقیاسی سال چهارم، نقشه و شکل زمین، صفحه‌های ۶۰، ۶۱ و ۶۳)

علوم اجتماعی

۱۶۱-

(اعظم ربی)

تشریح موارد نادرست:

فرهنگ، لایه‌ها و سطوح مختلفی دارد. عقاید و ارزش‌ها مربوط به لایه‌های عمیق و بنیادین فرهنگ‌اند. هنرها و رفتارها در لایه‌های غیربنیادین قرار دارند. امتداد تاریخی و گستره جغرافیایی فرهنگ‌های گوناگون، یکسان نیست. فرهنگ‌هایی که در طول زمان در یک سرزمین واحد پدید آمده‌اند و فرهنگ‌هایی که در زمان واحد در سرزمین‌های متعدد به وجود می‌آیند، زندگی و تاریخ یکسانی ندارند.

فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه آن به خدمت می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۵ و ۱۱ تا ۱۳)

۱۶۲-

(الله فخری)

قرآن کریم علاوه بر آن که برای جامعه و فرهنگ، جایگاه ویژه‌ای قائل است و از زندگی و مرگ امت‌ها سخن می‌گوید، جهان فردی اشخاص را نیز نادیده نمی‌گذرد و بر مسئولیت فرد در قبال فرهنگ و جامعه تأکید می‌کند. جهان عینی براساس حکمت و مشیت خدا، رفتاری حکیمانه با انسان و جامعه انسانی (جهان فرهنگی) دارد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه ۸)

۱۶۳-

(آرز مسموری)

فقدان ویژگی معنویت: گرفتار کردن انسانیت با بحران‌های روحی و روانی فقدان ویژگی عدالت و قسط: پایمال شدن حقوق انسان‌ها، دوقطبی شدن جهان و استضعاف و بهره‌کشی ظالمانه برخی از برخی دیگر

فقدان ویژگی مسئولیت و تعهد: فراهم شدن زمینه نفوذ و تسلط فرهنگ بیگانگان

فقدان ویژگی حقیقت: عدم توانایی در دفاع از حقانیت ارزش‌ها و عقاید

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۵)

۱۶۴-

(آرز پیرقی)

واژه امپریالیسم از امپراطوری گرفته شده است و به هر نوع سلطه‌ای اطلاق می‌شود. در استعمار نو، کشور استعمارگر با اتکا به قدرت اقتصادی خود و با استفاده از نهادها و ساختارهای اقتصادی و سیاسی بین‌المللی و با روش‌ها و سازوکارهای غیرمستقیم (از طریق دولت‌های دست‌نشانده)، کنترل بازار و سیاست کشورهای دیگر را در اختیار می‌گیرد.

در استعمار قدیم، استعمارگران حضور مستقیم و آشکار دارند. در استعمار نو، استعمارگران پنهان و مجریان آن‌ها آشکارند. در استعمار فرانو، استعمارگران و مجریان هر دو پنهان‌اند.

جهان غرب در استعمار فرانو، هویت فرهنگی دیگر کشورها را هدف قرار می‌دهد؛ یعنی عقاید، ارزش‌ها و آرمان‌های فرهنگ‌های دیگر را مورد هجوم قرار می‌دهد و به جای آن، عقاید و ارزش‌های فرهنگ غرب را تبلیغ و ترویج می‌کند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹، ۲۱ و ۲۲)

۱۶۵-

(اعظم ربی)

امپریالیسم سیاسی از طریق اشغال نظامی جوامع ضعیف شکل می‌گیرد. استعمار نو، پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره طی قرن بیستم، به وجود آمد. در استعمار نو، کشورهای استعمارگر با استفاده از ظرفیت‌هایی که در دوره نفوذ یا دوره استعمار نظامی و سیاسی خود ایجاد کرده‌اند، از مجریان بومی و داخلی کشورهای مستعمره استفاده می‌کنند. دولت‌های استعمارگر برای به قدرت رساندن نیروهای وابسته، از کودتای نظامی نیز استفاده می‌کنند.

موفقیت‌های استعمار در قرن‌های پانزدهم تا نوزدهم، ناشی از پیشرفت در زمینه دریانوردی، فنون نظامی و اقتصاد صنعتی بود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۱۹ تا ۲۱)

۱۶۶-

(الله فخری)

اقتصاد کشورهای استعمارشده و تحت نفوذ، نیروی کار و مواد خام مورد نیاز کشورهای غربی را تأمین می‌کند. مزارع پنبه در هند نمونه‌ای از این امر می‌باشد. کانون‌های ثروت و قدرت برای حفظ منافع خود، از طریق سازمان‌های بین‌المللی، موانع موجود بر سر راه تجارت بین‌المللی را نیز برمی‌دارند و استقلال اقتصادی کشورهای مختلف و سیاست‌های ملی را مخدوش می‌سازند. تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت (امپراطوری رسانه) نه تنها هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند، بلکه به گونه‌ای آشکار، ارزش‌های دموکراتیک جهان غرب را نیز به سخره می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۲، ۶۵ و ۶۹)

۱۶۷-

(آرز پیرقی)

اقتصاد وابسته کشورهای استعمارزده، دولت‌های مستقل این کشورها را ناگزیر از قرار گرفتن در چرخه نامتعادل جهانی توزیع ثروت می‌کند.

با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص محدود نمی‌شود.

تجمع قدرت رسانه در دست صاحبان ثروت، هویت فرهنگی جوامع غیرغربی را متزلزل می‌گرداند.

تک‌محصولی شدن اقتصاد کشورهای استعمارزده، قدرت چانه‌زنی در اقتصاد جهانی را از آنان می‌گیرد.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۲، ۶۳، ۶۵ و ۶۹)

۱۶۸-

(الله فخری)

اندیشه سیاسی جدیدی که در فرهنگ جدید غرب شکل می‌گرفت، آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد. این از آثار ارزش‌های بنیادین غرب در زمینه سیاست بود.

حرکت‌های اعتراض‌آمیز رنسانس به جای بازگشت به سوی حقوق الهی انسان، به رویگردانی از نگاه معنوی و انکار ربوبیت و شریعت الهی منجر شد. بدین ترتیب، به جای حقوق فطری الهی انسان، حقوق طبیعی بشر شکل گرفت.

در روند گسترش روشنگری در معنای مدرن آن در تاریخ فرهنگ غرب، در دوره رنسانس، فرهنگ غرب برای بسط ابعاد دنیوی و این جهانی خود، به سوی حذف پوشش دینی، قدم برداشت و در این راستا در نخستین گام به یونان و رم باستان بازگشت. این رجوع برای مستقر شدن در فرهنگ اساطیری باستانی نبود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۴۵، ۴۷ و ۴۸)

۱۶۹-

(آرز پیرقی)

علت استفاده از پوشش‌های دینی ← قدرت و عمق معرفتی فرهنگ اسلام، استمرار و بقای گروه‌های مهاجم بیگانه

عدم ربورویی مستقیم استبداد تاریخی با حضور قوی و توانمند فرهنگ اسلام ← استبداد تاریخی عقبه‌ای خارج از جغرافیای جهان اسلام نداشت.

(علوم اجتماعی، فرهنگ جهانی، صفحه‌های ۲۷ و ۲۸)

۱۷۰-

(آرز پیرقی)

شکل‌گیری پیمان‌هایی مانند جنبش عدم تعهد، اتحادیه عرب، سازمان کنفرانس اسلامی و ... برای مقاومت در برابر سیاست جهانی‌سازی قدرت‌های برتر اقتصاد اروپایی و آمریکایی است که فراتر از مرزهای سیاسی دولت‌ها عمل می‌کنند.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۶۶)

۱۷۱-

(فارج از کشور ۹۵)

اندیشه سیاسی جدیدی که در فرهنگ جدید غرب شکل می‌گرفت، آرمان شهر خود را بر مبنای حقوق طبیعی و خواسته‌های دنیوی تنظیم می‌کرد. قوانین این نظام، ریشه در علم و اراده الهی ندارد؛ بلکه ریشه در خواست و اراده‌ای دارد که مستقل از ابعاد آسمانی و الهی انسان عمل می‌کند. اندیشه سیاسی نوین براساس اصالت بخشیدن به انسان دنیوی، خواست و اراده آدمی را مبدأ قانون‌گذاری می‌داند، و لیبرالیسم اندیشه سیاسی جدیدی است، که از این رهگذر شکل می‌گیرد.

علم جدید با رویکرد دنیوی خود، دیگر وظیفه شناخت حقیقت عالم و مسئولیت عبور انسان از ملکوت به ملکوت را برعهده نداشت؛ بلکه به تدریج به صورت وسیله و ابزار تسلط انسان بر طبیعت درآمد.

در رویکرد جدید، علوم طبیعی و تجربی در بین معارف و علوم مختلف بیش‌ترین اهمیت را پیدا کردند و فناوری و صنعت، رهاورد این بخش از علوم بود.

(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۱۷۸- (کنکور سراسری ۹۳)
فیلسوفان روشنگری با انکار ارزش علمی وحی، زمینه‌تکوین و پیدایش علم و دانش را پدید آوردند که مستقل از وحی و با صرف نظر از ابعاد متافیزیکی عالم، به تفسیر این جهان می‌پرداخت.
اگر افرادی که در بستر فرهنگ دینی زندگی می‌کنند، دنیا را هدف برتر خود قرار داده باشند، از آشکار کردن آن پرهیز می‌کنند و رفتار دنیوی و غیرمعنوی خود را با پوشش‌های معنوی پنهان می‌کنند (سکولاریسم پنهان).
انقلاب فرانسه که ریشه در حرکت‌های فرهنگی دوران رنسانس و اندیشه‌های فلسفی روشنگری و تغییرات اجتماعی مربوط به انقلاب صنعتی دارد، نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵، ۴۵ و ۴۸)

۱۷۹- (عقلم رهبری)
جهانی شدن، فرایندی است که هیچ اعتنایی به مرزهای ملی ندارد.
انقلاب فرانسه نخستین انقلاب سیاسی لیبرال در تاریخ سیاسی جهان است که الهام‌بخش انقلاب‌های سیاسی دیگری شد که پس از چهار دهه، سراسر اروپا را فرا گرفت.
در رنسانس، غرب به فرهنگ یونان و روم بازگشت.
دنیسم یعنی دین بدون شریعت و بدون مذهب.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۹، ۴۲، ۴۸ و ۶۶)

۱۸۰- (ارغوان عبدالملکی)
سکولاریسم، مهم‌ترین ویژگی هستی‌شناختی فرهنگ معاصر غرب و به معنای رویکرد دنیوی و این‌جهانی به هستی و جهان است.
روشنگری در دو سده هفدهم و هجدهم، بیش‌تر رویکردی عقل‌گرایانه و راسیونالیستی داشت و در سده نوزدهم و بیستم، بیش‌تر صورت حس‌گرایانه و آمریستی پیدا کرد و از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.
اومانسیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است. اومانسیسم از نتایج منطقی سکولاریسم است.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۳۵، ۳۶ و ۳۹)

فلسفه سال چهارم

۱۸۱- (کامران اله‌مرداری)
هدف فیلسوف، فهم و شناخت کل جهان هستی است و با شناخت اجزای آن به تنهایی به مقصود خود نمی‌رسد، او در شناخت ظواهر و چهره محسوس اشیا، ابزار آزمایشگاهی و علوم تجربی را کارآمد می‌داند اما در فهم حقیقت آن‌ها علوم تجربی را ناتوان می‌داند. فلسفه در شناخت و ریشه‌یابی هستی اشیا تا آن‌جا پیش می‌رود که به وجود محض برسد، یعنی می‌خواهد در این مسیر به مقصودی مشخص که وجود محض است برسد پس «نامتناهی نیست» (علت نادرست بودن گزینه ۳). هم‌چنین فلسفه سیر و حرکت انسان است، تا جهانی شود عقلانی، درست مشابه جهان عینی.
(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۴ و ۵)

۱۸۲- (فره‌ار علی‌نژاد)
معارف دینی گرچه سرچشمه آسمانی دارند، اما به ذات خود مهیای تبیین عقلانی و فلسفی‌اند.
(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه ۱۰)

۱۸۳- (فاطمه شومیری)
نوابی مانند فارابی و ابن‌سینا از طریق آثار ترجمه‌شده با حکمای یونان هم‌سخن شدند و آرای آن‌ها را نقد کرده و نظام فلسفی نوینی را سامان بخشیدند. این نظام فلسفی ضمن برخورداری از آرای افلاطون و به خصوص ارسطو، اندیشه‌های جدیدی را دربر داشت و مایه گرفته از کتاب و سنت و استعداد و خلاقیت فکری اندیشمندان مسلمان بود.
(فلسفه سال چهارم، کلیات، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۱۷۲- (کنکور سراسری ۹۶)
فرهنگ مغولان، فرهنگی قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های لازم را برای تبدیل شدن به یک فرهنگ جهانی نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار گرفتند که از نظر نظامی شکست خورده بودند. به همین دلیل، امپراطوری مغول در چین، هند و ایران، تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.
اومانسیسم، مهم‌ترین ویژگی انسان‌شناختی فرهنگ معاصر غرب است و به معنای اصالت انسان دنیوی و این‌جهانی است. در فرهنگی که نگاه خود را به موجودات متکثر این جهان متمرکز و محدود می‌سازد، انسان موجودی نیست که در سایه حقیقتی برتر، مسئولیت و وظیفه‌تدبیر معنوی این جهان را داشته باشد؛ بلکه موجودی این‌جهانی است که اصالتاً و با نظر به ذات خود، اراده تصرف در دیگر موجودات و تسلط بر آن‌ها را دارد.
فرهنگ سرمایه‌داری، کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد و کشورهای دیگر را در پیرامون و حاشیه آن به خدمت می‌گیرد.
(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۱۳، ۱۸، ۳۶ و ۳۷)

۱۷۳- (آذر هموری)
از پایان قرن بیستم با افول تجربه‌گرایی، اصل روشنگری و به دنبال آن، فرهنگ مدرن، گرفتار بحران معرفت‌شناختی شده است.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۹)

۱۷۴- (ارغوان عبدالملکی)
وابستگی کشورهای استعمارزده، مسئله‌ای است که امکان عبور از مرحله استعمار به استعمار نو را برای کشورهای استعمارگر، پدید می‌آورد.
دولت - ملت‌های جدید، حاکمیت‌های سیاسی و اقتصادی نوینی بودند که نخستین بار در اروپای غربی با افول قدرت کلیسا پدید آمدند.
اقتصاد سرمایه‌محور در حرکت‌های آغازین خود، نیازمند حمایت سیاست‌های قومی و منطقه‌ای بود. ولی به‌تدریج، انباشت ثروت و پدیدآمدن شرکت‌های بزرگ چندملیتی و گسترش صنعت ارتباطات، از اهمیت مرزهای سیاسی کاست.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۶۳ و ۶۵)

۱۷۵- (ارغوان عبدالملکی)
صنعت از عوامل مهمی بود که بر فرآیند انباشت ثروت و موقعیت سرمایه‌داران افزود.
استعمار، مهم‌ترین عامل برای ادغام جوامع غیرغربی در نظام جهانی جدید بود.
دولت‌های سکولار غربی با تبلیغ مسیحیت، فرهنگ عمومی جوامع غیرغربی را دچار اختلال می‌کردند و از طریق سازمان‌های فراماسونری نیز بر نخبگان سیاسی کشورهای دیگر، تأثیر می‌گذاشتند.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه‌های ۵۴، ۵۵ و ۵۷)

۱۷۶- (آریتا بیدقی)
الف) عدم پذیرش وحی، عقل‌گرایی
ب) افول تجربه‌گرایی، عدم پذیرش تجربه، عدم پذیرش عقل و وحی
ج) دانش ابزاری
نکته: نفی وحی و شهود در شناخت حقیقت، ویژگی مشترک همه این صورت‌هاست و روشنگری با این ویژگی شناخته می‌شود.
(علوم اجتماعی، فرهنگ معاصر غرب، صفحه ۳۹)

۱۷۷- (ارغوان عبدالملکی)
بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی تا قبل از انقلاب اسلامی ایران برای مقابله با سلطه استعمار از روش‌های غربی نظیر ملی‌گرایی و مارکسیسم استفاده می‌کردند. نتیجه استفاده از این روش‌ها، مخدوش شدن وحدت امت اسلامی بود.
رشد تجارت، بردگی سیاه‌پوستان آفریقایی و انتقال آن‌ها به مزارع آمریکایی و انتقال ثروت به جوامع اروپایی باعث شد تا صاحبان ثروت، جایگاه برتری نسبت به زمین‌داران پیدا کنند. دولت‌ها برای تقویت قدرت خود، نیاز به سرمایه و پول بازرگانان داشتند و بازرگانان برای تجارت و سود، نیازمند حمایت ناوگان نظامی دولتمردان بودند و به این ترتیب پیوند قدرت با ثروت و تجارت شکل گرفت.
با شکل‌گیری نهادهای بین‌المللی و بازارهای مشترک منطقه‌ای، سرمایه‌گذاری شرکت‌های بین‌المللی به منطقه‌ای خاص، محدود نمی‌شود، آن‌ها با استفاده از شبکه‌های عظیم اطلاعاتی، تغییرات اقتصادی در سطح جهانی را شناسایی و مدیریت می‌کنند.
(علوم اجتماعی، ترکیبی، صفحه‌های ۲۹، ۵۴ و ۶۵)

(فاطمه شومیری)

۱۹۲-

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: سیاست باید به گونه‌ای باشد که در مدینه نظام «خیر و عدل» تحقق یابد.

گزینه ۳: زعیم مدینه در اتصال با «ملک وحی یا عقل فعال» است.

گزینه ۴: زعیم باید به «سعادت دنیا و آخرت» مردم توجه کند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸)

(عمید مهرثی)

۱۹۳-

فارابی مردم این مدینه را چنین توصیف می‌کند: «مردمش نه سعادت را می‌شناسند و نه سعادت به خاطرشان خطور می‌کند. چنان‌که اگر ایشان را به سعادت راهنمایی کنند، بدان سوی نروند و اگر از سعادت برای آن‌ها سخن گویند، بدان اعتقاد پیدا نکنند. از خیرات جز سلامت جسم و فراخی در تمتع لذت‌ها نمی‌شناسند و اگر به آن دست یافتند، گمان می‌برند که به سعادت رسیده‌اند و اگر دست نیافتند، پندارند که در بدبختی افتاده‌اند.»

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۶۳)

(عمید مهرثی)

۱۹۴-

انس انسان با طبیعت ناشی از تشابه عالم صغیر و عالم کبیر است. همین تشابه و سنخیت در گوهر انسان و جهان سبب عشق و محبت بین آن‌ها است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

(معمد صارق لطفی)

۱۹۵-

از نظر ابن‌سینا علم حقیقی به هر چیز در پرتو «ارتباط آن با مبدأ وجود» حاصل می‌شود و آن چه از راه «فرضیه و مشاهده و تجربه و استقرا» به دست می‌آید، تنها ابعاد ظاهری اشیاست. دانشمند حقیقی هرگز به این ظواهر اکتفا نمی‌کند بلکه همواره می‌کوشد تا به «کنه اشیاء» پی ببرد و آن را در پرتو «نور هستی مطلق» مشاهده کند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۷۳)

(کنکور سراسری ۹۳)

۱۹۶-

خداوند آفریننده عالم است و عشق او به همه مخلوقات در مراتب هستی جاری است. انس میان انسان و جهان سبب عشق و محبت بین آن‌هاست و آن چه همه اجزاء جهان را به سوی خود می‌کشاند، جاذبه همان عشق الهی است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۷۵)

(فرهناز شان‌معمری)

۱۹۷-

سالک ابتدا در رساله‌ی حی بن یقظان «قدم به عالم مجردات» می‌گذارد و در رساله‌ی الطیر «از خواب غفلت بیدار می‌شود و از ورطه‌ها و پرتگاه‌های کوه قاف می‌گذرد» و در رساله‌ی سلامان و ایسال «باید در اقلیم نور و حیات می‌گذارد.»

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۷۷)

(فاطمه شومیری)

۱۹۸-

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱ و ۴: نظر اشاعره است و در گزینه ۲: علت انکار کرام‌الکاتبین، علم خداوند است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۸۱)

(معمد صارق لطفی)

۱۹۹-

در غرب جهان اسلام، گروهی از فیلسوفان نامدار مثل ابن‌باجه، ابن‌طفیل و ابن‌رشد مدت یک قرن به توسعه فلسفه مشاء پرداختند.

ابن‌رشد در کتاب تهافت التهافت به دفاع از فلسفه و نفی آرای غزالی همت گماشت.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۸۲)

(عاطفه ربابه صالحی)

۲۰۰-

ابوحامد محمد معروف به امام محمد غزالی یکی از بزرگ‌ترین متکلمین اشعری است. وی پرچمدار مخالفت با فلسفه مشائی بود. غزالی در فلسفه استادی نداشت و این علم را نزد کسی نیاموخته بود.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۸۲)

(کنکور سراسری ۹۳)

۱۸۴-

وقتی از واقعیت یک موجود سخن می‌گوییم معمول خاصی را به موضوع نسبت نداده‌ایم و فقط از واقعیت آن سخن گفته‌ایم.

نکته: اصل واقعیت مستقل از ذهن از اصول بدیهی است که نه اثبات شدنی است و نه انکار شدنی (رد گزینه ۳)

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۶۶ تا ۶۸)

(عاطفه ربابه صالحی)

۱۸۵-

هر واقعیت یگانه در جهان، وقتی موضوع ادراک و شناخت قرار می‌گیرد، در ذهن (نه در خارج) به دو بخش تقسیم می‌شود و با اتصال این دو بخش ذهنی در قالب یک قضیه منطقی، به واقعیت آن شیء ادعان می‌کنیم؛ مثلاً واقعیت یک اسب در ذهن ما در ضمن قضیه «اسب هست» (اسب، ماهیت / هست: وجود) مورد تأیید واقع می‌شود.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

(عمید مهرثی)

۱۸۶-

ماهیت هر شیء عبارت است از چیستی آن شیء. هرگاه از ذات یک شیء سوال می‌شود، پاسخ صحیح، ماهیت آن شیء است.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه ۶۷)

(فاطمه شومیری)

۱۸۷-

براهینی که حکم می‌کند واجب‌الوجود واحد است، اجازه نمی‌دهد که وجود ماسوی را واجب بدانیم.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: حادث بودن، صفتی نیست که به ذات شیء برگردد.

گزینه ۲: ماوراءطبیعت نیز حادث است.

گزینه ۴: منظور از حدوث آن است که چیزی قبل از وجودش، معدوم باشد.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(عاطفه ربابه صالحی)

۱۸۸-

موجود و بلکه موجوداتی در جهان هست و جهان هیچ در هیچ نیست، یکی از مقدمات به کار رفته در برهان وجوب و امکان سینوی می‌باشد.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۴۳ تا ۴۶)

(نرا یاری)

۱۸۹-

اصل سنخیت، میان علت و معلول «انتظام خاصی» برقرار کرده و میان علت‌ها و معلول‌ها، نظام و قانونی برقرار است که از آن به «سنن و نوامیس هستی» تعبیر می‌شود.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۴۱، ۴۲ و ۴۷)

(نرا یاری)

۱۹۰-

جهان‌شناسی مشائی مبتنی بر وساطت موجودات مجرد (عقل) در جهان است؛ یعنی عقول هم واسطه انتقال فیض هستی (آفرینش) هستند و هم واسطه تکامل موجودات. مشائیان بر اساس حدیث نبوی (ص)، مجردات را «عقول» نامیده‌اند.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۲ و ۵۳)

(نرا یاری)

۱۹۱-

فارابی در رساله جمع بین رأی دو حکیم، آرای «افلاطون و ارسطو» را بیان کرده است و بنابر نظر خویش به تفسیر موارد اختلاف و رفع آن‌ها می‌پردازد و این کتاب زمینه‌ای است برای این‌که فارابی آرای خود را به مثابه فلسفه درست بیان کند و به طرح تأسیس فلسفه اسلامی بپردازد. از نظر او نسبت قلب به بدن مانند نسبت «عقل فعال به طبیعت» است. چنین تشابه و مناسبتی همواره میان «نظام هستی و نظام مدینه فاضله» وجود دارد.

(فلسفه سال چهارم، کلمت مشاء، صفحه‌های ۵۸ و ۶۱)